

COVID semafor

Opatrenia zamerané na manažment rizík pri cieľovej skupine starších obyvateľiek a obyvateľov Bratislavy

Biela fáza

stav keď na území Bratislavy nevidujeme za obdobie 7 dní žiadny nový potvrdený prípad nákazy COVID-19

Popis: Bežný režim fungovania mesta a zariadení.

Zelená fáza/ Endemický stav

znamená režim denného monitorovania a analýzy epidemiologických dát, pristupuje sa k osvete a vzdelávaniu na podporu dodržiavania hygienických a protiepidemiologických opatrení (pravidelné umývanie rúk, odporúčania na nosenie rúšok,..)

Popis:

- Epidémia je dobre kontrolovaná. Prípady sa vyskytujú lokálne a zväčša sú importované na územie SR z cudziny.
- Ohniská nákazy / klustre sa môžu ojedinele vyskytnúť lokálne, tie sú však dobre riadené a zabezpečené regionálnymi ÚVZ.
- Denná incidencia je minimálna, v niektoré dni nulová.
- V dôsledku nízkej incidence sa efektívna hodnota reprodukčného čísla nedá presne vypočítať. 95% interval spoľahlivosti je veľmi široký.
- Prevalencia je nízka. Štatisticky je prakticky nemožné prísť do kontaktu s nakazeným.
- Žiadne špecifické kroky nie sú nevyhnutné, avšak je potrebné dôkladné a pravidelné monitorovanie situácie.

Opatrenia:

- **Informačné preventívne kampane** smerované na starších obyvateľov Bratislavy a rodiny klientov zariadení pre seniorov (letáky, InBA, TV Bratislava, proseniorské organizácie, SMS, sociálne siete).
- **Bezplatná Senior linka mesta** poskytuje informácie a psychosociálnu podporu starším obyvateľkám a obyvateľom Bratislavy denne v čase 8:00-16:00.
- **Zavedenie série preventívnych personálnych, prevádzkových a hygienických opatrení v zariadeniach pre seniorov** a zariadeniach opatrovateľskej služby v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.
- **Pravidelné monitorovanie dostupnosti ochranných pomôcok** v zariadeniach.
- **Vytvorenie krízových plánov a protokolov postupu** v prípade podozrenia na výskyt alebo v prípade výskytu nákazy medzi prijímateľmi služby alebo personálom zariadení.
- **Sprísnenie podmienok návštev v zariadeniach** (harmonogramy návštev, monitoring kontaktov, podmienky návštev - preferovanie exteriérov, kratší čas návštev, zvýšené hygienické štandardy, informované súhlasy).

Pri manažmente návštev sa využíva spolupráca s dobrovoľníkmi, niektoré zariadenia využívajú online harmonogram návštev. Zaznamenávanie návštev do „Denného hlásenia návštev v zariadeniach sociálnych služieb“ umožňuje v prípade nákazy klientov trackovanie kontaktov.

- **Realizovanie kultúrnych, spoločenských a iných aktivít v uzatvorených priestoroch zariadení** (napr. omše, dielne, tréningy pamäti) výlučne za zvýšených hygienických štandardov a pri maximálnom počte 10 účastníkov.
- **Prijímanie nových klientov sociálnych služieb len v prípade, že predložili potvrdenia o negatívnom výsledku testu na ochorenie COVID-19** (nie staršie ako 48 hodín), prípadne budú po nástupe do zariadenia na nevyhne potrebný čas (minimálne 14 dní) umiestnený do obytnej miestnosti vytvorenej na účel preventívneho oddelenia.
- **Personál zariadení pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta pracuje podľa princípu diverzifikácie do sektorov** a usiluje o vytvorenie viacerých tímov podľa sektorov.
- Testovanie zamestnankýň a zamestnancov zariadení s pozitívnou cestovateľskou anamnézou, ktorí sa v zahraničí zdržali viac ako 2 dni.
- Školenia zamestnankýň a zamestnancov zariadení v nasadzovaní základných aj nadštandardných ochranných pomôcok, vrátane školení barrier nursingu.
- Podpora zdravia zamestnankýň a zamestnancov zariadení v podobe sprístupnenia očkovania proti chrípke.
- Podpora technických a digitálnych riešení na zintenzívnenie kontaktov medzi rodinami a prijímateľmi sociálnych služieb.
- Podpora kultúrneho programu pre klientov a zamestnancov zariadení.

Oranžová fáza/ Epidemický stav (nízky)

prijímanie prvých opatrení na ochranu najzraniteľnejších skupín obyvateľstva

Popis:

- Incidencia nových prípadov nákazy COVID-19 síce rastie, celkovo sa dá epidemický stav stále dobre kontrolovať na lokálnej úrovni.
- Je dôležité včas odhaliť prípadové klustre, lebo práve tie sú charakterizované disproporčne vysokým Cluster Reproduction Number $R_c \gg R_e$.
- Mesto musí aktívne vyzývať občanov, aby sa vyvarovali životným situáciám, ktoré majú potenciál tzv. superpropagačnej udalosti. Reťaz po sebe nasledujúcich superpropagačných udalostí vytvorí nápor na kapacity regionálnych ÚVZ, ktoré potom nebudú schopné včas vystopovať všetky kontakty.
- Mesto by malo začať implementovať krízové plány pre ohrozené skupiny obyvateľstva ako sú napríklad seniori a seniorky. Ako prvé opatrenie, odporúčam zákaz všetkých návštev v ZPS / DSS, keďže návštevy sú najčastejším spôsobom vniku vírusu do týchto.

Opatrenia:

- **Posilnená bezplatná senior linka** mesta denne v čase 8:00-17:00.
- **Dodávanie základných ochranných pomôcok a dezinfekcie** zariadeniam pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

- **Dočasné obmedzenie návštev v štyroch zariadeniach pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, v ktorých sa vyskytujú prevažne chronicky chorí prijímatelia sociálnych služieb** (Gerium, Archa, Petržalský domov seniorov, Domov jesene života) a tiež na lôžkových oddeleniach ostatných troch zariadení (Domov pri križi, Domov seniorov Lamač, Dom tretieho veku) rešpektujúc výnimky pre prijímateľov s paliatívnym sprevádzaním v terminálnom štádiu ochorenia. Posilnenie technického zabezpečenia zariadení (sprístupnenie tabletov a počítačov) a sprostredkovávanie nepriameho kontaktu s rodinami a blízkymi.
- **Dočasné pozastavenie kolektívnych aktivít v uzatvorených priestoroch zariadení s vysokým potenciálom šírenia nového korona vírusu** (napr. omše, stretnutia, oslavy, spevácke krúžky a pod).
- **Izolačné priestory** pre suspektných klientov obsluhované špeciálne vyčleneným a zaškoleným personálom s profesionálnymi ochrannými pomôckami (štítý, respirátory, okuliare, obleky). Do izolačných priestorov v rámci zariadení sú presúvaní prijímatelia sociálnych služieb so symptómami, pri ktorých dočasne nie je možné vylúčiť prítomnosť ochorenia COVID19.

Červená fáza / Endemický stav (vysoký)

v tejto fáze sa zavádzajú opatrenia celomestského významu a pristupuje sa k obmedzeniam plánovaných hromadných akcií

Popis:

- Incidencia nových prípadov nákazy COVID-19 výrazne rastie. Bez okamžitého a rázneho zásahu môžeme v blízkej dobe očakávať výraznejší nápor na zdravotnícky systém.
- Snaha o kontrolu situácie by sa mala zameriavať bezprostredne na tie oblasti, ktoré majú prirodzene vysoký potenciál pre super-šírenie, čo je hlavný spôsob transmisie, pomocou ktorej sa vírus SARS-CoV-2 dlhodobo udržuje v populácií v rastúcom trende.
- Odporúčam uzatvorenie hromadných podujatí a iných akcií, ktoré sú rizikové a majú potenciál pre super-šírenie.

Opatrenia:

- Seniorlinka v kombinácii s psychologickou podporou počas pracovných dní. Okrem informovanosti a psychosociálnej podpory senior linka sprostredkováva nákupy, lieky a pod. Senior linka prechádza v prípade potreby v spolupráci s MČ do aktívnej formy a v prípade potreby kontaktuje osamelo žijúce seniorky a seniorov (cca. 35% všetkých seniorov a senioriek v Bratislave). **Senior linka prípade potreby prechádza v spolupráci s MČ do aktívnej formy** a v prípade potreby kontaktuje osamelo žijúce seniorky a seniorov (cca. 35% všetkých seniorov a senioriek v Bratislave).
- **Rozširovanie online špecializovanej psychologickej podpory** pre tých, ktorí stratili blízkeho.
- **Vytvorenie a distribúcia balíčkov potravinovej a nepotravinovej podpory pre potrebných.**

- **Dodávanie základných a distribúcia nadštandardných hygienických pomôcok** podľa kapacity a potrieb zariadení.
- **Celkové dočasné obmedzenie návštev vo všetkých zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta** rešpektujúc výnimky pre klientov s paliatívnym sprevádzaním v terminálnom štádiu ochorenia. Zabezpečenie nákupu potravín a hygienických potrieb prostredníctvom dobrovoľníkov. Digitálna a online podpora a podpora záujmovej činnosti senioriek a seniorov (InBA, TV Bratislava, proseniorské organizácie).
- **Po hospitalizácii dlhšej ako 24hodín sa prijímatelia sociálnych služieb do zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta vracajú prostredníctvom 14 denného pobytu v obytných miestnostiach vytvorených na účel preventívneho oddelenia.**
- **Celkové obmedzenie kultúrnych, spoločenských a iných aktivít v uzatvorených priestoroch zariadení**, a to vrátane kaderníckych a pedikérskych služieb.
- Staršie obyvateľky a obyvatelia Bratislavy odkázaní na **bezodkladné poskytnutie sociálnej služby**, ktorí sú v ohrození života a zdravia, sú do zariadení prijímaní prostredníctvom **zariadenia opatrovateľskej služby Sekurisova s preventívne karanténym charakterom**. Služby s vysokým štandardom sú zabezpečené preškoleným personálom s profesionálnymi ochrannými pomôckami.
- Testovanie kľúčových zamestnancov v priamom styku s prijímateľmi služby (vrátane neodborného personálu) v spolupráci so súkromnými laboratóriami.
- **Koordinácia pri zabezpečovaní personálu na prekrytie výpadkov a posilnenie preťažených členiek personálu**. Prediskutované sú pracovné podmienky s komorami opatrovateľiek a ošetrovateľiek a agentúrami, ktoré sprostredkovávajú prácu tohto typu v zahraničí.
- Dostupná online psychologická podpora personálu a podpora rodín klientov zariadení.
- **Spolupráca so sociálnymi oddeleniami krajských miest a väčších okresných miest** pri dočasnom umiestňovaní bezodkladných starších obyvateľov odkázaných na sociálnu službu v prípade, že presiahneme v zariadeniach na území mesta potrebné kapacity.
- Zariadenia, ktoré nezvládajú manažment rizík spojený s reaktívnymi intervenciami mesto podporuje prítomnosťou skúsených krízových manažérov.
- Mesto takisto spolupracuje na riešení krízových situácií v zariadeniach pre seniorov, v ktorých sú poskytované sociálne služby neverejnými poskytovateľmi. Asistuje pri riešení a koordinuje spoluprácu so štátom a RÚVZ.

Čierna fáza/ Príprava na lockdown

ide o stav, kedy je ľuďom odporúčané výrazne minimalizovať svoj pohyb a fyzický kontakt s inými ľuďmi

Popis:

- Epidémia sa dostala mimo kontrolu, nastáva komunitné šírenie, regionálne ÚVZ nemajú dostatočné kapacity na stopovanie a testovanie kontaktov potvrdených prípadov.

- Nemocničné kapacity pre COVID-19 pacientov sú na polovicu zaplnené a pribúdajú ďalší pacienti. Bez systémového a celoplošného riešenia hrozí o niekoľko týždňov preplnenie nemocničných kapacít a kolaps zdravotníckeho systému.
- Magistrát by mal začať prípravy na lock-down.

Opatrenia:

- Uzatvorenie zariadení, stabilizácia personálu a krízového stavu, investovanie zdrojov do udržiavania štandardov a noriem poskytovania sociálnych služieb.
- V prípade hrozby kolapsu kvôli tlaku na personál sú zamestnávaní ľudia z regiónov, prípadne zo zahraničia.
- Prijímatelia sociálnych služieb s prejavmi ochorenia sú presúvaní do zdravotníckych zariadení alebo izolačných priestorov.